

De kleine Spaans voor Dummies

Susana Wald

BBNC
uitgevers

Amersfoort, 2016

Inhoud

Inleiding	11
Hoofdstuk 1: Bij het begin beginnen: de uitspraak	17
Je spreekt al wat Spaans!	18
Pas op voor valse vrienden	18
Invloeden over en weer	19
Het abc	19
Medeklinkers	21
Klinkers	27
Twee klanken klinken samen: diptongos	29
Uitspraak en klemtoon	30
Op zoek naar de klemtoon	30
Op zoek naar beklemtoonde klinkers	31
Het klemtoonteken in een tweeklank	31
¡Extra leesteken!	32
Hoofdstuk 2: De kern van de zaak: basisgrammatica	33
Eenvoudige zinsconstructies	33
Vragen stellen	34
Persoonlijke voornaamwoorden	35
Verborgene voornaamwoorden	36
Het lijdend voorwerp	37
Meewerkend voorwerp	38
Mijn en dijn	40
Onbeklemtoonde bezittelijke voornaamwoorden	40
Beklemtoonde bezittelijke voornaamwoorden	41
Regelmatige en onregelmatige werkwoorden	43
Regelmatige werkwoorden	44
Werkwoorden op -ar: trabajar	44

Werkwoorden op -er: comer	46
Werkwoorden op -ir: abrir	47
Onregelmatige werkwoorden	48
Woorden en hun geslacht	49
Van alles over lidwoorden	50
Bijvoeglijke naamwoorden	51
Getallen: wanneer alles telt	52
Rangtelwoorden: het aftellen is begonnen	53
Hoofdstuk 3: Kennismaken	55
Jij? U? Jullie?	55
Het werkwoord llamarse	57
Iemand voorstellen: formeel en informeel	58
Jezelf formeel voorstellen	59
Zijn wie je bent	60
Blijvend: ser	60
De vervoeging van ser (zijn)	61
Een tweede vorm van 'zijn'	61
De vervoeging van estar	62
Praten over praten	63
De hamvragen: zes w's en twee h's	64
Iets over verkleinwoorden	65
Hoofdstuk 4: Eten en drinken	67
¡Buen provecho! Smakelijk eten!	67
Woorden voor aan tafel	68
Eten en drinken: woorden en zinnen	68
Drie werkwoorden voor aan tafel	71
Nemen en drinken: het werkwoord tomar	71
Alleen drinken: het werkwoord beber	72
Alleen eten: het werkwoord comer	72
Krijgen wat je wilt: het werkwoord querer	73
Gekleurde wijn?	74
De menukaart	74
Hoofdstuk 5: Winkelen	79
Geld, geld, geld	80
De geldautomaat	81

Je creditcard gebruiken	82
Het koopwerkwoord: comprar	82
Winkelwoorden	83
Op de markt	83
Enkele gewichten en hoeveelheden	84
In de supermarkt	84
In een warenhuis	85
Het werkwoord probar	86
Een kleurig geheel	87
Maten	87
Tweemaal dragen: het werkwoord llevar	88
Trappen van vergelijking: goed, beter, best, en meer	90
Als superlatieven tekortschieten: overdrijvingen	91
Hoofdstuk 6: Sport en ontspanning	93
Zeggen wat je leuk of lekker vindt: het werkwoord gustar	93
Een goede timing	94
Plezier hebben	96
Een uitnodigend werkwoord	98
Buiten zijn: goed en slecht	99
Het wandelwerkwoord: pasear	100
Balspelen	101
Het populairste balspel: voetbal	101
Het speelwerkwoord: jugar	101
Het zwemwerkwoord: nadar	102
Het leeswerkwoord: leer	103
Het schrijfwerkwoord: escribir	104
Hoofdstuk 7: Werken en wonen	107
Emplear: in dienst nemen	107
Hacer: doen en maken	110
Telefoneren	110
Telefoneren met je mobieltje	112
Noemen, roepen en bellen: llamar	114
De verleden tijd	114
Een huis huren	115

Hoofdstuk 8: Reizen	119
Je reis plannen	119
Visa en paspoorten	120
Het werkwoord gaan: ir	121
Reizen in de toekomst: ir a viajar	121
Uren en minuten	122
De douane	123
Het brengwerkwoord: traer	124
Waar is het station?	125
In de trein de grens over	125
Taxi, bus of huurauto	126
Met de bus	126
Achter het stuur	127
Te laat, te vroeg, op tijd	127
Het vertrekwerkwoord: salir	129
Het wachtwerkwoord: esperar	129
Naar boven met subir	130
En weer naar beneden met bajar	131
Je omgeving en jij	132
Plaatsaanduidingen	133
Kaarten en plattegronden	134
Hier en daar, overal en nergens	135
Check het hotel voordat je incheckt	136
Inschrijven en ... hoe zit het met het water?	138
Dormir: welterusten	139
 Hoofdstuk 9: Noodsituaties	 141
Om hulp roepen	141
Helpen: het gebruik van ayudar	142
Zeggen waar het pijn doet	142
Handen omhoog! Bestolen worden	144
Hulp bij juridische problemen	144
 Hoofdstuk 10: Tien manieren om snel Spaans te leren	 147
In een Spaanstalig land	147
In je eigen omgeving	148
Radio en televisie	148
Huur een dvd	149

De bibliotheek	149
Het internet.....	149
Met het boek <i>Spaanse werkwoorden voor Dummies</i>	150
Muziek.....	150
Verzin een spelletje (geheim of niet)	150
Plakkertjes.....	151
Zeg dat nog eens.....	151
Index	153

Inleiding

Spaans is een van de grote Europese talen, met een rijke geschiedenis van negen eeuwen. Het is de taal van het gebied in Spanje dat we Castilië noemen.

Met de komst van Cristoffel Columbus en andere Spaanse ontdekkingsreizigers naar de Nieuwe Wereld werd het Spaans de taal van de mensen van Florida tot Tierra del Fuego (met uitzondering van Brazilië, waar Portugees wordt gesproken).

Er zijn verschillende redenen om je deze prachtige taal eigen te maken. Je wilt de mensen en hun cultuur begrijpen. Of je wilt dat je Spaanstalige vrienden jou begrijpen, in hun eigen taal.

Over dit boek

Om ervoor te zorgen dat je in dit boek makkelijk je weg kunt vinden, hebben we een aantal conventies gebruikt:

- ✓ Spaanse woorden zijn **vet** weergegeven.
- ✓ Achter elk Spaans woord wordt (tussen haakjes) de uitspraak ervan *cursief* weergegeven.
- ✓ Werkwoordvervoegingen (rijtjes met de vormen van een werkwoord) staan in deze volgorde: de ik-vorm, de jij-vorm, de vorm van hij/zij/het/u (enkelvoud), de wij-vorm, de jullie-vorm en de vorm van zij/u (meervoud). De uitspraak staat in de tweede kolom.

- ✔ Naast de **presente** (de tegenwoordige tijd), wordt in dit boek soms ook de **indefinido** van een werkwoord behandeld, een verleden tijd die in het Nederlands soms overeenkomt met de onvoltooid verleden tijd ('ik werkte') en soms met de voltooid tegenwoordige tijd ('ik heb gewerkt')..

Taalverwerving is een bijzonder proces. Daarom bevat dit boek een aantal elementen die in andere boeken uit de *Voor Dummies*-serie ontbreken. Hieronder noemen we ze:

- ✔ **Je zegje doen.** De beste manier om een taal te leren is te zien en horen hoe hij in een gesprek wordt gebruikt. Gesprekken vormen dan ook een steeds terugkerend onderdeel in dit boek. Ze worden voorafgegaan door het kopje 'Je zegje doen' en laten je het gebruik van de Spaanse woorden zien, de uitspraak en de Nederlandse vertaling ervan.
- ✔ **Woordjes leren.** Woordjes leren is een belangrijk onderdeel van vreemdetaalverwerving. Hier en daar hebben we belangrijke woordjes verzameld en op het bord geschreven, onder het kopje 'Woordjes leren'.

Iedere taal heeft zo zijn eigen manieren om uiting te geven aan gedachten. Dit betekent dat de Nederlandse vertalingen die wij van Spaanse zinnen geven niet altijd letterlijk zijn. Wij willen graag dat je de essentie begrijpt van wat er wordt gezegd, en niet alleen de letterlijke betekenis van de woorden.

Pictogrammen in dit boek

Het kan voorkomen dat je bij het lezen van dit boek op zoek bent naar specifieke informatie. Om die informatie herkenbaar te maken en dus makkelijk te vinden, hebben we er een van de volgende pictogrammen bij gezet:

Bij dit pictogram vind je tips die het Spaans leren makkelijker kunnen maken.

Talen zitten vol eigenaardigheden waarover je kunt struikelen als je er niet op bent voorbereid. Bij dit pictogram geven we een toelichting op zo'n taalkundige eigenaardigheid.

Ben je op zoek naar informatie en advies over cultuur en reizen, kijk dan bij deze pictogrammen. Daar vind je wetenswaardigheden over de landen waar Spaans wordt gesproken.

Hoe nu verder?

'In het diepe springen en zwemmen', dat is waar het bij het leren van een taal om draait, hoe slecht je uitspraak in het begin ook mag zijn. Dus spring! Begin bij het begin of kies een hoofdstuk dat je interesseert. Veel plezier!

Hoofdstuk 1

Bij het begin beginnen: de uitspraak

.....

In dit hoofdstuk:

- ▶ Het beetje Spaans dat je al spreekt
 - ▶ Hoe zeg ik het goed? – Basisregels voor de uitspraak
 - ▶ Extra leestekens
-

Het Spaans (evenals het Italiaans, Frans, Roemeens en Portugees) is een Romaanse taal, zo genoemd omdat het zijn wortels heeft in het Latijn van het oude Rome. De Spaanssprekende wereld omvat Spanje en Amerika, met uitzondering van Canada, een deel van de Verenigde Staten, de Guyana's (waar Brits-Engels en Frans wordt gesproken), een paar eilanden in het Caraïbisch gebied, waaronder Jamaica, Haïti en Curaçao (waar Engels, Frans of Nederlands de voertaal is), en Brazilië.

Dit boek behandelt niet specifiek het Spaans van Spanje of dat van Peru of een ander Spaanstalig land. Het biedt een Spaans dat in de gehele Spaanstalige wereld wordt verstaan en begrepen. De uitspraaknotatie die in dit boek tussen haakjes achter een Spaans woord staat, is gebaseerd op de uitspraak van het Spaans in Centraal-Spanje, de bakermat van het **castellano**.

Je spreekt al wat Spaans!

De Nederlandse taal kent veel vreemde invloeden; het gebruik van zogenaamde leenwoorden is gemeengoed. Een groot aantal van die woorden is rechtstreeks uit het Latijn of via een omweg (onder andere via het Engels en het Frans) in onze taal terechtgekomen. Niet alleen het Nederlands kent Latijnse invloeden, het Spaans ook. Sterker nog, het Spaans is voortgekomen uit het Latijn. Zo kan het dus voorkomen dat Nederlandse en Spaanse woorden dezelfde Latijnse oorsprong hebben en daardoor op elkaar lijken. Dit kan leiden tot vreugdevolle herkenning wanneer die woorden ook nog dezelfde betekenis hebben, of tot schaamte wanneer dat absoluut niet het geval is.

Een plezierige gelijkenis in klank en betekenis tussen Spaans en Nederlands doet zich voor bij woorden die geen of slechts kleine verschillen in schrijfwijze vertonen, zoals **bar** (*bar*), **taxi** (*ta-ksi*), **foto** (*fo-to*), **soprano** (*so-pra-no*), **economía** (*e-ko-nomíe-a*), **presidente** (*pre-sie-den-te*), **teléfono** (*te-le-fo-no*), **catedral** (*ka-te-dral*) en **museo** (*moe-se-o*).

Pas op voor valse vrienden

De moeilijkheden beginnen bij woorden die Franse taalkundigen hebben gedefinieerd als *faux amis*, ‘valse vrienden’. Valse vrienden kun je niet vertrouwen, net zomin als schijnbare overeenkomsten tussen woorden. In die groep van valse vrienden tref je woorden aan die sterk op elkaar lijken, zelfs dezelfde herkomst hebben, maar in betekenis zeer verschillend zijn. Bij het Spaanse woord **advertencia** (*ad-ber-ten-thja*) denk je aan ‘advertentie’, maar het betekent ‘waarschuwing’; een advertentie in een krant heet een **anuncio** (*a-noen-thjo*). Wanneer een Spaanstalige je vraagt of je van **croquet** (*kro-ke-t*) houdt, wil hij niet een ‘kroket’ met je gaan eten maar een spelletje ‘croquet’ spelen, het Engelse spel met poortjes waar je een balletje doorheen moet slaan. Een ‘kroket’ heet **croqueta** (*kro-ke-ta*), maar is niet dezelfde ‘kroket’ die wij bij de snackbar halen. Bij

ordinario (*or-die-na-rjo*) ligt de gedachte aan 'ordinair' voor de hand, maar het betekent 'gewoon'. **Gente ordinaria** zijn geen 'ordinaire mensen', maar 'gewone mensen' zoals wij. Voor 'ordinair' wordt in het Spaans doorgaans **vulgar** (*boel-gar*) gebruikt. En dit woord heeft op zijn beurt weer betekenissen die het Nederlandse 'vulgair' niet heeft. Zo zijn er honderden valse vrienden. Wees dus op je hoede!

Invloeden over en weer

Soms is een van oorsprong Spaans woord in het Nederlands opgenomen of omgekeerd, zij het vaak met kleine aanpassingen. Zo is het Nederlandse 'dijk' in het Spaans **dique** (*die-ke*) geworden met exact dezelfde betekenis. En **macho** (*ma-tsjo*) is inmiddels niet meer weg te denken uit de Nederlandse woordenschat.

Hieronder volgen enkele voorbeelden van Spaanse woorden die je al kent omdat ze in het Nederlands ook worden gebruikt:

- ✓ Je bent vast wel eens op een **fiesta** (*fjes-ta*) geweest.
- ✓ En je hebt vast ooit een kleine **siesta** (*sjes-ta*) gehouden.
- ✓ Je kent zeker wel een **señorita** (*se-njo-rie-ta*) en je hebt een **amigo** (*a-mie-gho*). Misschien zie je hem zelfs **mañana** (*ma-nja-na*).

Het abc

Een correcte uitspraak is de basis voor het voorkomen van misverstanden. In de volgende paragrafen worden enkele basisrichtlijnen voor een juiste uitspraak behandeld.

In dit boek wordt achter alle Spaanse woorden tussen haakjes de uitspraak van het desbetreffende Spaanse woord gegeven. Deze haakjes noemen we *uitspraak-*

haakjes. Wanneer een woord tussen deze haakjes meer dan één lettergreep heeft, wordt met een liggend streepje de lettergreepgrens aangegeven, bijvoorbeeld (ka-sa). De onderstreping geeft aan op welke lettergreep je de klemtoon moet leggen. Verderop in dit hoofdstuk gaan we dieper in op de klemtoon. We leggen elk stukje van de taal apart uit, en de verschillende stukjes zullen snel op hun plaats vallen. Erewoord!

In de volgende paragraaf geven we uitleg bij de letters van het Spaanse alfabet. Het doel hiervan is je te helpen bij het begrijpen van de uitspraak van het Spaans. Het Spaanse basisalfabet en de uitspraak ervan zijn als volgt:

a (<i>a</i>)	b (<i>be</i>)	c (<i>the</i>)	d (<i>de</i>)
e (<i>e</i>)	f (<i>e-fe</i>)	g (<i>che</i>)	h (<i>a-tsje</i>)
i (<i>ie</i>)	j (<i>cho-ta</i>)	k (<i>ka</i>)	l (<i>e-le</i>)
m (<i>e-me</i>)	n (<i>e-ne</i>)	ñ (<i>e-nje</i>)	o (<i>o</i>)
p (<i>pe</i>)	q (<i>koe</i>)	r (<i>e-re</i>)	s (<i>e-se</i>)
t (<i>te</i>)	u (<i>oe</i>)	v (<i>oe-be</i>)	w (<i>oe-be do-ble</i>)
x (<i>e-kies</i>)	y (<i>ie ghrje-gha</i>)	z (<i>the-ta</i>)	

Het Spaanse alfabet kent ook enkele dubbele letters: **ch**, **ll** en **rr** (een rollende r).

We behandelen niet alle letters van het alfabet, alleen die waarvan de uitspraak of schrijfwijze in het Spaans verschilt van die in het Nederlands.